

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni ülesanded, töökord, koosseis, julgeolekukomisjoni ülesannete täitmiseks vajalike alakomisjonide ja nõukogude moodustamise kord ning teiste osalistega koostöö korraldus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu on koostatud 1. oktoobril 2026. a jõustuva kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse (edaspidi *KORKS*) rakendamiseks.

Sisulisi muudatusi tehakse üksnes Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni (edaspidi *VVJK*) ülesannetes. Kuna *VVJK* on Vabariigi Valitsuse tööorgan, sätestatakse osa tema seni seadustes reguleeritud ülesannetest, mis tunnistatakse 1. oktoobril 2026. a kehtetuks, edaspidi käesolevas määruses. Samuti jäetakse *KORKS*iga tehtud muudatustest tulenevalt osa seniseid ülesandeid *VVJK* ülesannete hulgast välja.

Ülejäänud osas vastab eelnõu jätkuvalt kehtivale *VVJK* põhimäärusele ja senine regulatsioon jääb muutmata.

1.2 Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Riigikantselei õigusosakonna nõunik Eero Svarval (eero.svarval@riigikantselei.ee, 693 5537) ning julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo ametnikud. Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Riigikantselei tugitegevuste osakonna büroo- ja dokumendihalduse valdkonna keeleteimetaja Piret Grigorjeva (piret.grigorjeva@riigikantselei.ee, 693 5507).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb üheksast paragrahvist ja selle sisu kattub valdavas osas kehtiva Vabariigi Valitsuse määrusega (edaspidi *VVJK põhimäärus*)¹.

Eelnõu § 1 sõnastatakse sarnaselt kehtiva määruse §-ga 1, mille tekst viiakse vastavusse *KORKS*iga.

Eelnõu §-des 2 ja 4–9 võrreldes kehtiva määrusega muudatusi ei tehta.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse *VVJK* ülesanded. Kehtivas õiguses (kuni 01.10.2026) on *VVJK* ülesanded sätestatud riigikaitseseaduses ja mitmes teises seaduses. Kuna *VVJK* on Vabariigi Valitsuse tööorgan, ei sätesta *KORKS* enam *VVJK* ülesandeid seaduse tasandil, vaid need kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega. *VVJK* seniseid ülesandeid analüüsiti ka *KORKS*i seletuskirjas, kus selgitati, millised seni seaduses sätestatud ülesanded nähakse edaspidi ette Vabariigi Valitsuse määrmuses ning millisele asutusele või organile antakse need ülesanded, mida *VVJK* edaspidi ei täida.²

¹ Vabariigi Valitsuse 11.12.2015 määrus nr 129 „Vabariigi Valitsuse julgeolekukomisjoni põhimäärus“, RT I, 20.06.2025, 23.

² Vt Kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse eelnõu (668 SE) seletuskiri, lk 37. Kättesaadav: [Eelnõud – Riigikogu](#)

Eelnõuga jäetakse VVJK ülesannete hulgast välja järgmised kehtiva VVJK põhimääruse §-s 3 sätestatud ülesanded (või muudetakse nende sõnastust):

- *VVJK kujundab Vabariigi Valitsuse pädevuses olevates küsimustes julgeoleku-, riigikaitse- ja kriisireguleerimispoliitika seisukohti (kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punkt 1).*

Eelnõuga jäetakse selliselt sõnastatud ülesanne VVJK ülesannete hulgast välja. KORKSi § 7 punkti 1 kohaselt kujundab kriisiolukorraks valmistumise ja selle lahendamise poliitika Vabariigi Valitsus. KORKSi § 8 lõike 1 kohaselt arutab VVJK riigi julgeoleku seisukohalt olulisi küsimusi ning täidab muid talle õigusaktidega määratud ja Vabariigi Valitsuse antud riigi julgeoleku ja riigikaitsega seotud ülesandeid. Käesoleva eelnõu § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt annab VVJK hinnanguid riigi julgeolekuolukorrale.

- *VVJK juhib julgeolekupoliitika aluste, riigikaitse ja kriisireguleerimise strateegiliste arengudokumentide ning riigi kaitsetegevuse kava koostamist (kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punkt 2).*

Eelnõuga jäetakse see VVJK ülesannete hulgast välja. Tegemist on seni riigikaitseaduse (RiKS) § 7 lõikes 2 sätestatud VVJK ülesandega, mis KORKSi § 9 lõike 2 punkti 2 kohaselt kuulub edaspidi Riigikantslei ülesannete hulka.

- *VVJK koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste tegevust riigikaitse ja kriisireguleerimise planeerimisel, arendamisel ja korraldamisel (kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punkt 3).*

Eelnõuga jäetakse see VVJK ülesannete hulgast välja. Tegemist on seni RiKS § 4 lõike 1 punktis 1 sätestatud VVJK ülesandega, mis KORKSi § 7 lõike 2 punkti 3 kohaselt kuulub edaspidi Riigikantslei ülesannete hulka.

- *VVJK täidab riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusega komisjonile pandud ülesandeid riigisaladuse kaitse korraldamisel (kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punkt 7).*

Nimetatud ülesanne on seotud riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses (RSVS) sätestatud VVJK ülesannetega ning jäetakse eelnõust välja, kuna KORKSi jõustumisel 01.10.2026 tunnistatakse RSVSi § 24 kehtetuks. Samuti muudetakse RSVSi § 22 lõike 2 punkti 4, § 23 lõike 3 punkti 4 ja § 52 lõike 1 punkti 7 selliselt, et edaspidi esitavad pädevad asutused ettepanekud salastatud teabe kaitsel tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks ja õigusrikkumiste vältimiseks VVJK asemel asjaomasele ministeeriumile ja Riigikantsleile.

Eeltoodut arvestades sätestatakse **eelnõu § 3 lõikes 1** VVJK ülesanded tervikuna uuesti.

Punkti 1 kohaselt annab VVJK vajaduse korral hinnanguid riigi julgeolekuolukorrale. Sarnane ülesanne on praegu sätestatud julgeolekuasutuste seaduse (JAS) § 10 lõike 1 punktis 2. Kuna JASi § 10 tunnistatakse 01.10.2026 kehtetuks, sätestatakse nimetatud ülesanne edaspidi eelnõu § 3 lõike 1 punktis 1. Nimetatud ülesanne on sätestatud ka kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punktis 5.

Punkti 2 kohaselt määrab VVJK kindlaks riigi julgeolekuteabe vajadused, kavandab riigi julgeolekule olulise tähtsusega teabe kogumist ning koordineerib riigi julgeolekuteabe hanke ja analüüsi kava väljatöötamist. Riigi julgeolekualase teabe vajaduste kindlaksmääramise

ülesanne on praegu sätestatud JASi § 10 lõike 1 punktis 3 ning ülejäänud ülesanded VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punktis 6. JASi § 10 kehtetuks tunnistamise tõttu koondatakse nimetatud ülesanded eelnõu § 3 lõike 1 punkti 2.

Punkti 3 kohaselt koordineerib VVJK julgeolekuasutuste ja kaitseväeluure tegevust. Sama ülesanne on praegu sätestatud VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punktis 4 ning JASi § 10 lõike 1 punktis 1.

Punkti 4 kohaselt korraldab VVJK vajaduse korral riigikaitset ja tsiviilkriise puudutava teabe edastamise Vabariigi Valitsusele, asjaomastele valitsusasutustele, Vabariigi Presidendile, Riigikogu esimehele ja asjaomastele Riigikogu komisjonidele. Sama põhimõte on praegu sätestatud JASi § 10 lõikes 2, mis tunnistatakse 01.10.2026 kehtetuks, kuna tegemist ei ole küsimusega, mis eeldaks reguleerimist seaduse tasandil. Seetõttu nähakse vastav põhimõte edaspidi ette käesolevas eelnõus. Samaselt kehtiva regulatsiooniga täidab VVJK seda ülesannet vajaduse korral, mis tähendab, et teabe edastamise vajaduse üle otsustab VVJK.

Punkti 5 kohaselt täidab VVJK muid seadusega pandud või Vabariigi Valitsuse antud ülesandeid. Sama ülesanne on sätestatud kehtiva VVJK põhimääruse § 3 lõike 1 punktis 8 ning eelnõuga seda sisuliselt ei muudeta.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse määruse jõustumine.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga viiakse VVJK ülesanded kooskõlla KORKSiga. Võrreldes kehtiva VVJK põhimäärusega ei kaasne kavandatavate muudatustega olulist mõju valitsusasutuste, VVJK ega selle liikmete tegevusele või töökorraldusele. Samuti ei kaasne määrusega uusi ega varem analüüsimata mõjusid, sealhulgas KORKSi rakendussätetega seadustes tehtud muudatustest tulenevaid mõjusid.

Eelnõuga ei panda valitsusasutustele täiendavaid ülesandeid ega kaasne selle rakendamisega uusi kohustusi või ülesandeid teistele asutustele ega isikutele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel kulusid ja tulusid ei kaasne.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele.

Keit Kasemets
Riigisekretär